

120 LET SLOVENSKEGA OSNOVNOŠOLSKEGA IZOBRAŽEVANJA NA MUTI

Šolstvo, ki se je začelo razvijati z nastajanjem pisave, je temelj za doseganje, ohranjanje in razvoj človeške kulture in civilizacije. S pojavom protestantizma v 16. stoletju je prvič zaživela ideja o osnovnem šolstvu, ki jo je leta 1774 cesarica Marija Terezija s posebnim zakonom »Splošni šolski red« utemeljila kot državno ustanovo. V času Ilirskih provinc (1809–1813) se je okrepilo tudi uvajanje slovenščine v šolski učni program. Leta 1869 je bila z osnovnošolskim zakonom uvedena enotna osnovna šola, ki je trajala 8 let. Takšna šolska zakonodaja se je obdržala do leta 1929, ko je bila po takratnem jugoslovanskem zakonu osemletna ljudska šola razdeljena na nižjo in višjo stopnjo. Obvezno osnovnošolsko izobraževanje se je bistveno spremenilo po letu 1945. Leta 1958 je bila uvedena obvezna osemletna osnovna šola, leta 1996 pa je bil sprejet zakon o devetletnem programu osnovnega šolstva, ki se je pričel eksperimentalno uvajati po letu 1999.

23. april 1900 je najpomembnejši datum v zgodovini slovenske šole na Muti. Tega leta so namreč odprli dekliško enorazredno šolo v gradu Kienhofen, ki ga je kupila družba sv. Cirila in Metoda. Čeprav je bila takrat šola že slovenska, pa je bil nemški pritisk še vedno velik. Govoriti slovenski jezik je bilo sramotno in poniževalno.

Do konca prve svetovne vojne sta na Muti delovali dve osnovni šoli: nemška in slovenska. Višji šolski svet v Ljubljani je 17. 3. 1919 sprejel sklep, s katerim so bile nemške šole uradno prepovedane. Zadnji podatki o stanju šole na Muti pred napadom na Kraljevino Jugoslavijo 6. aprila 1941, nam povedo, da je bila šola takrat šestrazredna.

Po drugi svetovni vojni je na Muti delovala petrazrednica, šestrazrednica pa je bila uvedena ponovno v šolskem letu 1948/49. V šolskem letu 1950/51 se je v združenem petem in šestem razredu začel izvajati predmetni pouk. Ob koncu tega šolskega leta pa je okrajni šolski odbor odobril ustanovitev nižje gimnazije v Vuzenici, kar je bil za muško šolo in tudi učence hud udarec. Peti oddelek na muški šoli je bil po tem odloku ukinjen, učenci pa so morali obiskovati šolo v Vuzenici. Zvezni izvršni svet Ljudske republike Slovenije je 8. 10. 1953 sprejel odlok o obveznem osemletnem šolanju. Osemletna šola je obsegala štiri nižje in štiri višje razrede.

Prvi korak k popolni osemletki je bil na Muti narejen šele v šolskem letu 1968/69, ko so učenci 5. razreda lahko s šolanjem nadaljevali na Muti in ne v Vuzenici. Konec leta 1971 so odprli nove prostore osnovne šole na Muti. V šolskem letu 1987/88 se je okrepil razvoj v popolno osemletko tudi z izgradnjo prizidka za predmetno stopnjo in prva generacija osmošolcev je šolanje končala v letu 1993/1994. Prva generacija devetošolcev pa je šolanje na OŠ Muta zaključila v šolskem letu 2005/2006.

Danes Osnovno šolo Muta sestavljajo matična šola, vrtec in oddelki osnovne šole s prilagojenim programom. Naše vodilo je vizija »Skupaj se učimo, vzgajamo, ustvarjamo in sprejemamo drugačnost!«, ki se jo trudimo vsakodnevno udejanjati. Svoje poslanstvo pa vidimo v nalogi posredovati učencem znanje s sodobnim, kakovostnim in inovativnim pristopom; vzgajati jih za življenje in jih z različnimi aktivnostmi razvijati v samostojne, uspešne, kritične in zadovoljne osebnosti; spodbujati potrebo po gibanju in zdravem načinu življenja ter biti iskren in spoštljiv v medsebojnih odnosih.

Zapisa ravnateljica Anita Ambrož, prof.

V počastitev 120-letnice je bil izdan priložnostni filatelistični sklop, kjer so učenci na likovnem natečaju v šolskem letu 2019/2020 ustvarjali na to temo. Likovna komisija je iz zbranih del izbrala tri dela, ki so bila uporabljena v filatelističnem sklopu.

Priložnostni poštni žig: OŠ Muta, 120 let, srčna učiteljica, obdana z učenci.

Ime in priimek učenke: NUŠA LADINEK (7. razred). **Mentorica:** mag. ANITA KOROŠEC BOWEN.

Priložnostna pisemska ovojnica: Šola – učenje, zabava in prijateljstvo.

Ime in priimek učenke: NINA GRACEJ (8. razred). **Mentorica:** mag. ANITA KOROŠEC BOWEN.

Osebna poštna znamka: Šola nekoč in danes.

Ime in priimek učenke: ZALA KRESNIK (8. razred). **Mentorica:** mag. ANITA KOROŠEC BOWEN.